

ת"פ 55255/11/21 - מדינת ישראל נגד טלעת דאוד, פאטמה דאוד (עציר) - נדונה

בית משפט השלום בכפר סבא
בשבתו בבית המשפט השלום ברמלה

ת"פ 55255-11-21 מדינת ישראל נ' דאוד(עציר) ואח'

לפני	כבוד השופטת אילה אורן
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשמים	1. טלעת דאוד 2. פאטמה דאוד (עציר) - נדונה

החלטה

- לפני בקשה לחזרה מהודאה אותה מסר הנאשם בגין כתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון דיוני, אשר הוגשה לאחר החלפת ייצוגו של הנאשם, בעודו ממתיק לקבלת חוות דעת ועדת אבחון, ובטרם נשמעו טיעונים לעונש.
- אקדים ואומר, כי לאחר שבחנתי את טענות הצדדים בכתב ובעל פה, והקשבתי לנאשם קשב רב, מצאתי לדחות את הבקשה משלא עמד בנטל להוכיח את בקשתו. כך קבעתי משלא נתתי אמון בכנות טענותיו של הנאשם לפגם ברצונו החופשי במסירת הודאתו מחמת טעות או הטעייה; משלא הוכח כשל חמור בייצוגו הקודם, ולא השתכנעתי כי המניע לבקשתו הוא רצונו להוכיח את חפותו. אנמק החלטתי להלן.

הרקע והשתלשלות ההליכים

- הנאשם ואשתו (הנאשמת 2) הואשמו בכתב אישום מקורי שהוגש ביום 24.11.2021 וכלל שניים עשר אישומים, בגין חלקם בחבורה, שביצעה עבירות גניבת כלי רכב משטחי ישראל והעברתם לשטחי הרשות הפלסטינית. הנאשם הואשם בכתב האישום המקורי באחד עשר אישומים של גניבת כלי רכב בצוותא עם אחרים, לצד עבירות נלוות, ובאישום בגין נהיגה ללא רישיון וביטוח.
- הנאשם ונאשמת 2 נעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. דיונים מקדמיים בעניינם נשמעו בפני כב' השופט עמית פרייז סגן הנשיאה, ואלו נדחו מעת לעת, לבקשת ההגנה. הדיונים, בהם נכחו הנאשמים על פי רוב באופן פיזי, תורגמו לשפה הערבית, ובמהלכם הודיעו באי כוחם, עוה"ד צבי אבנן ועוה"ד מיכל קורן, על כך שנדרשת להגנה שהות כדי ללמוד את חומר הראיות בשים לב למורכבות חומר הראיות. כן התבקשו על ידי ההגנה דחיות לשם פגישה עם ראש שלוחת התביעות, במשרדי התביעה, וזאת לשם בחינת האפשרות לסיום התיק בהסכמה.
- ביום 11.5.2022 הודיעה ההגנה כי ניסיונות ההידברות לא צלחו. עם זאת הדיון נדחה פעם נוספת וביום 9.6.2022 מסרה עוה"ד מיכל קורן בדיון שהתקיים בפני ס"נ ע' פרייז, כפירה מפורטת ואת רשימת העדים עליה מוותרת ההגנה. במענה לכתב האישום, ואמרה בין היתר על כתב האישום: "[...] נפגשתי עם הנאשמים לפני הדיון והסברתי להם את משמעותו ותוכנו [...]" לפיכך, נדחה הדיון לשמיעת ראיות לפני ליום

17.7.2022.

6. ביום 13.6.2022 התקיים לפניי דיון תזכורת, במעמדו עתרה ב"כ הנאשם לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית נוספת לזו שהוגשה בשלבי המעצר, כדי לבחון שוב את כשירותו המהותית והדינית, ומסרה כי הנאשם מוכר כנכה בשיעור של 100% בשל מצבו הנפשי. לימים הונחו בפני בית המשפט **שני מסמכים פסיכיאטרים**: הראשון - חוות דעת מיום 17.1.2022 קבעה לאחר אשפוז הנאשם לצורך הסתכלות במרכב לבריאות הנפש "לב השרון", שהנאשם **כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו** (להלן: "חו"ד הפסיכיאטרית הראשונה"); השני - תעודת חדר מיון מיום 14.6.2022 בה **אובחן הנאשם כמי שבוחן המציאות ושיפוטו שלו שמורים**, ולא נמצאה כל אינדיקציה לאשפוז פסיכיאטרי דחוף. בשל תפוסה מלאה במחלקה שוחרר ללא חוות דעת נוספת.

7. נוסף לכך, בדיון זה נמסר כי בין הצדדים ממשיך ומתקיים משא ומתן מתקדם לסיום התיק ללא צורך בשמיעת הוכחות, לפיכך התבקש מועד תזכורת נוסף בנוכחות הנאשמים, ובטרם דיון ההוכחות. לפיכך נקבע דיון ליום 23.6.2022.

8. ביום 20.6.2023 הגישה ב"כ הנאשמים בקשה לדחיית דיון התזכורת בה צוין כי הצדדים מצויים בעיצומו של משא ומתן מתקדם וזקוקים לזמן נוסף, לפיכך לבקשתם נדחה הדיון ליום 5.7.2022.

9. בדיון שהתקיים ביום 5.7.2022, **ותורגם על ידי מתורגמן לשפה הערבית**, הודיעו הצדדים על הסדר טיעון דיוני. **במסגרת הסדר הטיעון הוגש נגד הנאשמים כתב אישום מתוקן (במ/1), והודע כי אין הסכמה לעונש. ב"כ הנאשמים עוה"ד מיכל קורן הצהירה כי היא קראה לנאשמים את כתב האישום המתוקן, הסבירה להם את תוכנו והנאשמים מודים במיוחס להם.**

זאת ועוד, כתב האישום המתוקן הוסבר לנאשמים בקצרה על-ידי בית המשפט, והנאשמים מסרו, כל אחד בנפרד כי הם מודים בעובדותיו.

בהתאם להודאת הנאשמים בכתב האישום המתוקן - הם הורשעו במעורבותם בביצוע עבירות גניבת רכב בצוותא עם אחרים ועבירות נוספות, כדלקמן:

א. הנאשם הורשע בביצוע 9 עבירות גניבת רכב בצוותא עם אחרים; 2 עבירות סיוע לגניבת רכב; 10 עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע; נהיגה ללא רישיון וביטוח ו- 4 עבירות הסעת תושב זר ללא אישור שהייה בישראל.

ב. הנאשמת הורשעה בביצוע 5 עבירות גניבת רכב בצוותא עם אחרים; בעבירת סיוע לגניבת רכב; ב- 6 עבירות קשירת קשר לביצוע פשע, ובעבירה של הסעת תושב זר.

10. לאחר הכרעת הדין ביקשה הסניגורית לדחות את הטיעונים לעונש לשם הערכות לדיון ושליחת הנאשם לוועדת אבחון.

11. בדיון שהתקיים ביום 21.9.2022 טענו הצדדים לעונש בנוגע לנאשמת 2, **וביום 28.9.2022 נגזר דינה, בין היתר, למאסר בפועל למשך 30 חודשים. גזר הדין הפך מאז חלוט משלא הוגש עליו ערעור, וגם לא בקשה לחזרה מהודאה של הנאשמת.**

12. בין לבין נדחו הדיונים בעניין הנאשם לצורך קבלת חוות דעת ועדת אבחון, **וביום 16.11.2022 הגישה ב"כ הנאשם דאז עוה"ד קורן, בקשה לקבלת צו להמצאת מסמכים רפואיים- פסיכיאטריים, ואת תיקו הכולל של הנאשם מבית החולים "פרדסיה", וציינה כי בני משפחתו של הנאשם פנו לבית החולים בבקשה זו, אך ללא הצלחה.**

13. **ימים ספורים לאחר מכן, ב- 25.11.2022 הגיש ב"כ הנאשם עוה"ד תאמר עוביד הודעה על החלפת ייצוגו של הנאשם, וביום 7.12.2022 הגיש את הבקשה שלפניי. ב"כ הנאשם התבקש לצרף לבקשתו את**

תגובת המאשימה, כמו גם תצהיר מטעם ב"כ הנאשם בשל הטענות שהשתמעו מבקשתו לכשל בייצוגו של הנאשם. בסופו של יום, נמנע ב"כ הנאשם מלהגיש תצהיר מטעם עוה"ד קורן, אך היא הגישה תגובה מטעמה לתיק בית המשפט ביום 14.12.2022, והבהירה כי הסדר הטיעון הוסבר לנאשם וקרוביו פעמים רבות, וכי היא וידאה שהנאשם מבין אותו. כך מסרה בתגובתה:

1. הח"מ [עוה"ד מיכל קורן] ייצגה את הנאשם ואינה מייצגת עוד וזאת בשל חילוקי דעות בין הצדדים. הח"מ מבקשת להבהיר כי שוחח רבות עם הנאשם, אחיו וילדיו וכמו כן, אנשים רבים אשר התקשרו בשם הנאשם מבית הסוהר בכדי לשמוע את מצבו המשפטי. בכל אותן שיחות, ולכל אותם אנשים, הסבירה את הח"מ את הסד הראיתי שוב ושוב, בעשרות הזדמנויות.

2. הח"מ וידאה עם הנאשם כי הוא מבין נכוחה את הסד הראיתי ואת הסדר הדיוני שהושג בין הצדדים.

3. עם זאת, ככל שטוען הנאשם שלא הבין, הן בשל קושי שפתי והן בשל קושי אחר, או לחלופין הוא חש שהוא חף מפשע וברצונו להילחם על חפותו, הרי שהח"מ מבקשת להצטרף לבקשת עוה"ד עובייד לחזרה מהודאה.

4. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה".

14. ביום 3.1.2023, לאחר מספר כתבי טענות שהגיש ב"כ הנאשם בתמיכה לבקשתו, ומשהתקבלה תגובת המאשימה ביום 25.12.2022, התקיים דיון בבקשה, אלא שמחמת תקלה לא הובא הנאשם לדיון, ולכן נקבע דיון נוסף ביום 15.1.2023 בו נשמע המשך טענות הצדדים ונערך בירור עובדתי מול הנאשם, בשאלות שבמחלוקת.

15. בין לבין, זומן הנאשם לבדיקה בפני ועדת האבחון ביום 18.12.2022, אולם מהודעת שב"ס שהוגשה ביום 25.12.2022 נלמד שהוא סירב לצאת לוועדה בטענה "כי זה לא יעזור לו". ודוק, ביום 15.12.2022 מסר ב"כ הנאשם בתגובה בכתב לבקשת ועדת האבחון לדחייה, כי הצורך בקבלת חוות דעת ועדת האבחון מתייטר לאור הבקשה לחזרה מהודאה, וחרף החלטתי מאותו יום בה נאמר: "בשים לב שלחוות דעת ועדת האבחון יש השלכות רוחב משמעותיות עבור הנאשם, לא רק בנושא העונש, אזי לבקשת הוועדה מורה על דחיית הגשת הדו"ח עד ליום 10.1.2023, כמבוקש".

16. בהמשך לאמור, התחייב הנאשם בדיון מיום 15.1.2023 לשתף פעולה עם ועדת האבחון. משכך נדחה הדיון למתן ההחלטה בבקשה ליום 21.2.2023 מייד לאחר המועד בו התבקשה הוועדה להגיש את חוות דעתה, ועל מנת שהתמונה ביחס למצבו של הנאשם תנוח לפניי במלואה.

17. חוות דעת ועדת האבחון מיום 8.2.2023 קבעה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין והיה אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירות המיוחסות לו; כי הוא מסוגל להבחין בין טוב לרע, בין מותר ואסור, ובין סיבה לתוצאה. כן נקבע שהנאשם מבין את המעשים והעבירות המיוחסות לו, ואת תפקיד בית המשפט. עוד קבעה חוות הדעת כי הנאשם מתפקד ברמה קוגניטיבית מונמכת חלקית.

תמצית טיעוני הצדדים בבקשה לחזרה מהודאה

18. בקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן מבוססת על הנימוקים הבאים:

א. **פגם ברצון החופשי - בשל חוסר הבנה של הנאשם את עובדות כתב האישום המתוקן, מחמת הטעייה לגבי תוכנו, ובנוגע לתוצאותיו של ההסדר ע"י באת כוחו הקודמת.** כאשר לטענת עו"ד עובד, הנאשם סבר שכתב האישום המתוקן כולל **מספר אישומים דומה לזה של אשתו, וכן סבר שהוא צפוי להשתחרר מהכלא מיד לאחר קבלת חוות דעת ועדת האבחון.**

הוסיף ב"כ הנאשם וטען בהקשר זה, כי הנאשם מעולם לא קיבל עותק מכתב האישום המתוקן, שממילא לא הוסבר לו, ולא תורגם עבורו לשפה הערבית. עוד טען כי עוה"ד קורן לא ביקרה את הנאשם במקום מעצרו, ולא צילמה את מלוא חומר הראיות.

לתמיכה בבקשתו הפנה הסניגור לע"פ 3991/04 **רגבי נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (2.5.2005) (להלן: "עניין רגבי"); ע"פ 6349/11 **שניידר נ' מדינת ישראל** (10.6.2013) (להלן: "עניין שניידר"), וטען כי מדובר **בנסיבות חריגות** המצדיקות לאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו, במיוחד משום שהנאשם העלה בקשתו בטרם גזר הדין. לכן נטען כי בקשתו של הנאשם מוגדרת כ"קלה", ומה גם שהוא סובל מבעיות נפשיות מורכבות. וכך התבקש בית המשפט - יש **"[...] לתקן את העוול הנורא שנגרם לנאשם במהלך הייצוג שלו עד כה מצד אחד, ומצד שני ע"מ לאפשר לו את יומו בבית המשפט; וכן לאפשר לו ייצוג הולם [...]"**.

ב. בתגובה ב"כ הנאשם מיום 12.12.2022 להחלטה מיום 7.12.2022 כי עליו להבהיר אם הוא טוען **"כשל בייצוג"** הקודם של הנאשם וככל שכך לצרף תצהיר מאת סנגוריו הקודמים, השיב כי החלטת בית המשפט "איננה מידתית". באותו מעמד **הוסיף ב"כ הנאשם וטען, כי הנאשם הודה בעבירות שאותן לא היה מקום להזכיר בכתב האישום, בהעדר ראיות, וכי הנאשם "מבקש להוכיח את חפותו בפני ביהמ"ש".** לפיכך הפנה ב"כ הנאשם לפס"ד בעניין רגבי, לפיו נקבע כי גם אם נאשם מסר הודאתו מתוך רצון חופשי וללא כפייה, אין להכביד עליו בבקשתו לחזרה מהודאה אם כוונתו אמיתית להוכיח חפותו, ולא נובעת מתכססנות פסולה. במעמד זה עתר ב"כ הנאשם כי **"ינתן צו לשב"ס** כדי לבדוק האם סנגוריו ביקרו את הנאשם בעת מעצרו.

ג. בתגובה נוספת שהגישה הסניגור מיום 15.12.2022 בהמשך להחלטה מיום 12.12.2022 בה התבקש להבהיר שוב האם הוא טוען **"כשל בייצוג"**, השיב ב"כ הנאשם כי הוא פנה לעוה"ד קורן על מנת שתמסור תצהיר תשובה לשאלותיו, אך היא הגישה תגובתה לבית המשפט חלף זאת. הוסיף וטען ב"כ הנאשם, כי הסניגורית לא ביקרה את הנאשמים בבית המעצר, ולא דיברה עם בני משפחתו של הנאשם. יתרה מכך, טען ב"כ הנאשם לראשונה, כי בנוגע לאישומים 6 ו-8 בכתב האישום המקורי, לא היה מקום לייחס אותם לנאשם, משום שלא יוחסו לעבריינים העיקריים שגנבו את כלי הרכב; ובאישום 12 לא היה מקום להאשימו בנהיגה ללא רישיון, שעה שמדובר בעבירה של ברירת קנס. ועוד טען לראשונה, כי **"היחידה החוקרת רמסה ברגל גסה את הזכויות הבסיסיות"** של הנאשם - משום שהיה עליהם לחקור אותו ע"י **"חוקר מיוחד"**, ומשום שקיים **"איסור מוחלט לחקור חשוד במידה והוא נמצא תחת השפעת כדורים פסיכיאטריים"**.

ד. ביום 25.12.2022 עתרה המאשימה לדחות את בקשת הנאשם לחזרה מהודאה, בהעדר "נימוקים מיוחדים שירשמו", וטענה שהודאתו ניתנה **מרצונו הטוב והחופשי**. המאשימה הפנתה לכך שבשורה ארוכה של פסקי דין נקבע ש"חרטה של נאשם" על ההודיה שמסר, אינה נימוק מיוחד המצדיק את קבלת בקשתו.

ה. לגופו של עניין טענה המאשימה, כי ביום 2.5.2022 התקיימה פגישה בין עו"ד קורן לבין נציגי המאשימה, במהלכה שטחה ההגנה את טיעוניה, אך הצדדים לא הגיעו להסכמות. בהמשך ולאחר דיון תזכורת שהתקיים לפני מועד ההוכחות, בנוכחות ראש השלוחה דאז, הוסכם על הסדר טיעון במסגרתו הוגש כתב האישום המתוקן. לפיכך, נטען כי בקשת הנאשם לחזרה מהודאתו נועדה לנסות להטיב את מצבו לאחר גזר דינה של הנאשמת.

ו. אשר לטענות כי כתב האישום המתוקן לא הוקרא לנאשם ולא תורגם לו, הופנתה המאשימה לפרוטוקול הדיון מיום 5.7.2022, ולכך שהדיון תורגם לנאשם לשפה הערבית על-ידי מתורגמן.

19. בדיון מיום 15.1.2023 חזר ב"כ הצדדים על טענותיהם. לשאלות הסניגור מסר הנאשם שתחילה הוא לא הודה במיוחד לו, אולם לאחר שעורכת הדין הסבירה לו **בערבית ובעברית ש"אם הוא יודה הוא ילך למחרת הביתה"**, מסיבה זו הוא הודה. לאחר מכן, אמר הנאשם כי מעולם לא הוצג לו כתב האישום, לא הוקרא לו, ושלא ביקרו אותו בכלא. עוד אמר הנאשם בדיון, שהוא **כלל לא יודע במה הודה**. הנאשם נשאל **האם היה מתורגמן לשפה הערבית בדיון**, והשיב כי אכן היה מתורגמן אבל **"אף אחד לא תרגם לי את כתב האישום ואני הודיתי מכיוון שהבטיחו לי ללכת הביתה"**. לשאלות בית המשפט מסר הנאשם שהוא לא הסכים ללכת לוועדת האבחון, ושעורכת הדין קורן ביקשה ממנו ללכת לוועדת אבחון ואמר ש"אני לא עשיתי שום דבר ממה שהיא אמרה לי". ועוד הוסיף כי הוא לא רצה ללכת לוועדת האבחון כי היא לא תעזור לו.

המסגרת הנורמטיבית של טענת חזרה מההודאה

20. הסמכות להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו מעוגנת בסעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ") הקובע שבית המשפט יעתר לבקשת נאשם **רק בהתקיימם של "נימוקים מיוחדים שיירשמו"**. וזה לשון הסעיף:

"הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה בכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מו ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו".

21. מדובר בהיתר מוגבל שבבסיסו תפיסה כי הדיון הפלילי אינו משחק, ומשמע שהנאשם לא יכול לעבור מהודאה לכפירה בכל עת שיחפוץ (ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.1.2011)). לפיכך, הנטל להוכיח קיומן של נימוקים מיוחדים בעטיים יש לאפשר לו לחזור מהודאתו רובץ על כתפי הנאשם.

22. סעיף 153 לא פירט רשימה של "נימוקים מיוחדים" המאפשרים חזרה מהודאה, ואלו הוכרו בפסיקה. העילה המרכזית שהוכרה היא בגין **פגם ברצונו החופשי** במתן ההודאה (ע"פ 3991/04 רגבי נ' מדינת

ישראל (2.5.2005). פגם זה יכול שיתעורר כתוצאה מהסתרת מידע רלוונטי מהנאשם, או מהעדר הסברים מספקים לגבי ההודאה, כך שהנאשם לא יכול היה להבין את משמעות הודאתו ותוצאותיה, או במקום שהוא לא מסר את הודאתו מרצונו החופשי, למשל מחמת לחץ שהופעל עליו (ע"פ 3227/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (24.1.2011)).

23. עילה נוספת לחזרה מהודאה היא **כשל חמור בייצוג המשפטי** שניתן לנאשם, שעשוי לנבוע ממחדלים קשים בהתנהלות ההגנה, המצביעים על ייצוג רשלני ובלתי מקצועי. ככל שהנאשם מעלה טענה זו עליו להציג לבית המשפט את תגובת הסניגור כלפיו נטענת הטענות על ייצוג הכושל.

24. העילה השלישית שהוכרה בפסיקה היא רצונו של הנאשם להביא לחשיפת האמת העובדתית, מתוך רצון **כן להוכיח את חפותו** (ע"פ 3754/91 **מדינת ישראל נ' סמחאת**, פ"ד מה(5) 798 (1991)).

25. בנוגע לנטל ההוכחה הרובץ על כתפי הנאשם להוכיח את אחת העילות נאמר בע"פ 8777/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (29.10.2019), כדלקמן:

"ברור ומובן הוא, כי נטל הוכחה זה איננו דבר של מה בכך. הנאשם לא יוכל להרימו בהבל-פה. כך למשל, כדי להוכיח פגם ברצון אין די באמירה כוללת וסתמית לפיה הנאשם היה נתון בעת מתן ההודאה בלחצים שהביאוהו להסכים להסדר טיעון - זאת, מאחר שההליך הפלילי הוא אירוע מלחיץ מטיבו ומטבעו, ובלחצים הרגילים אין די. כדי להרים את נטל ההוכחה, הנאשם יהיה חייב להיכבד ולהראות כי בשל האופן בו נוהל ההליך בעניינו או בשל הדרך בה נוהל המשא ומתן לקראת גיבושו של הסדר הטיעון הוא היה נתון בלחצים בלתי סבירים ופסולים אשר שכנעוהו להודות בכתב האישום; וכן לפרט את מהות הלחצים האמורים. באופן דומה, גם נאשם הטוען לכל בייצוגו צריך להיכבד ולפרט מהו בדיוק אותו כשל. במסגרת זו, יהא עליו להציג לבית המשפט את תגובת הסניגור אותו הוא מאשים בייצוג כושל [...] ואף לוותר, במידה הדרושה, על חיסיון הדברים שהוחלפו בינו לבין הסניגור עובר למסירת ההודאה [...]. כך הוא גם בכל הנוגע לנאשם החפץ בגילוי האמת העובדתית [...] הנאשם יהיה חייב לפרט מהי אותה האמת ולפרוש לפני בית המשפט את סיפור המעשה ואת פרטיה של גירסת החפות שלו, ללא כחל ושרק".

26. במילים אחרות, על בית המשפט לבחון האם רצונו של הנאשם הוא לחזור מהודאת שווא שמסר כדי להוכיח את חפותו, או שמא מדובר בתכסיסנות שמטרתה להיטב את התוצאה המשפטית עבורו (ע"פ 5561/03 **מדינת ישראל נ' פלוני**, פ"ד נח(4) 145 (2004); ע"פ 1919/22 **מקדשי נ' מדינת ישראל** (2.8.2022)).

27. לשם כך נקבע בפסיקה "**מבחן המניע**" שהוא **המבחן המהותי** לפיו תוכרע הבקשה לחזור מהודאה. בהתאם למבחן זה, נדרשת בחינה האם הבקשה לחזרה מהודאה נובעת מרצון כן ואמיתי של הנאשם, כאשר לשם כך יש לעמוד על **הסיבה לחזרה מהודאה**, תוך בחינת **כנות דבריו של הנאשם** (ע"פ 2005/20 **פלוני נ' מדינת ישראל** (11.8.2020)).

28. כן יש להידרש ל"מבחן העיתוי", שמהווה כלי עזר לצורך הכרעה במבחן המניע. כלומר, בקשה שהוגשה לאחר מתן גזר הדין מעלה חשש כבד כי הנאשם מבקש לחזור בו מהודאתו בשל חומרת העונש שנגזר עליו, ולכן נקבע כי תתקבל רק בנסיבות חריגות ביותר. בעוד שבקשה שהוגשה בטרם גזר הדין תבחן, כאמור, באופן "מקל" יותר (ע"פ 2251/21 אבו עראר ואח' נ' מדינת ישראל (15.12.2021)).

דין והכרעה

29. הצדק עם ב"כ הנאשם כי בפסיקת בית משפט העליון נקבע כי בקשה לחזרה מהודאה המוגשת לאחר הכרעת הדין ולפני גזר הדין, תעשה "במבחן מקל". אולם בכך לא סגי, שכן על בית המשפט להשתכנע שהבקשה מבוססת על רצונו הכן של הנאשם להילחם על חפותו, ולא על תכסיסנות, ושהסבריו העומדים בבסיס בקשתו כנים ואמתיים. לא התרשמתי שאלו הם פני הדברים בענייננו, בלשון המעטה.

30. השתלשלות ההליכים בתיק זה, כעולה מהדיונים שקדמו להסדר הטיעון, דברי הצדדים והמשא ומתן הארוך שהתנהל, לצד תשובת עו"ד קורן בהודעתה ותגובת המאשימה לבקשה, מלמדים כי להסדר הטיעון הדיוני קדמה הידברות ארוכה ומורכבת. לשם מיצוי המשא ומתן נדחו הדיונים מעת לעת, בנוכחות הנאשמים, בעוד שהדיונים תורגמו להם לשפה הערבית. בתחילה לא הבשילו המגעים לכדי הסכמה, לפיכך נקבע דיון לשמיעת הראיות. רק לאחר שיחה נוספת של ב"כ הנאשם עם ראש שלוחת התביעות, ולקראת דיון ההוכחות - הגיעו הצדדים להסכמה והודיעו עליה לבית המשפט, לפני מועד ההוכחות שנקבע.

31. כאמור לעיל, הסדר הטיעון הדיוני כלל הקלה באישומים ובעבירות שיוחסו לנאשם בכתב האישום המקורי, וכך גם ביחס לנאשמת - אשתו.

32. טענתו המרכזית של הנאשם בבקשתו לחזרה מהודאה היא, כי הוא לא הבין את האישומים המיוחסים לו בכתב האישום המתוקן שהוגש בהסדר הטיעון. טענה זו מצאתי לדחות מכל וכל בחוסר אמון, ממספר טעמים: ראשית, משום שהדבר עומד בסתירה לתשובת עו"ד קורן שהבהירה "ברחל בתך הקטנה", כי היא הסבירה לנאשמים, לבני משפחתם, ולאחרים מטעם "עשרות פעמים" את הסדר הטיעון, וכתב האישום המתוקן.

33. שנית, הדבר לא מתיישב עם ההיגיון והשכל הישר. ויודגש, כי הנאשם היה עצור דאז תקופה של כ- 8 חודשים. היעלה על הדעת כי עד למועד זה הנאשם לא הבין את עובדות כתב האישום?!

34. מעבר לכך, ולו מטעם זה בפני עצמו, מצאתי לדחות בחוסר אמון את דברי הנאשם - **משום שבדין ההודעה על הסדר הטיעון הוסבר לנאשמים, על ידי בית המשפט, כתב האישום המתוקן בתמצית, בתרגום מתורגמן לשפה הערבית, והוברר שהנאשמים מודים במיוחס להם.**

35. ועוד תמוה בעיניי, הכיצד זה הבינה הנאשמת - אשתו של הנאשם את כתב האישום המתוקן והסדר הטיעון, כשבאותו מעמד הנאשם לא הבינו?!

36. הוסף על כך את העובדה, שהנאשם טען להטעיה בהסדר הטיעון - אלא שבהזדמנות אחת אמר שעו"ד קורן מסרה לו שהוא ישתחרר ממעצרו אחרי ההודעה על הסדר הטיעון, בעוד שבהזדמנות אחרת טען כי היא הבטיחה לו שישתחרר לאחר דו"ח ועדת האבחון. ואם כך היה לטענת הנאשם, מדוע מיאן לצאת לבדיקה בוועדת האבחון כשזו התכנסה בעניינו לראשונה?!

37. ובנוגע לשאלת המניע שעמד בבסיס בקשתו של הנאשם, בהחלט ייתכן שזה נעוץ בגזר דינה של הנאשמת,

שנדונה לעונש מאסר בפועל למשך 30 חודשים, בגין הרשעתה במספר אישומים מצומצם מזה משל הנאשם. בהיות השניים שותפים לכתב האישום, על כל המשתמע מכך לעניין העונש, לא התרשמתי כי בקשתו של הנאשם לחזרה מהודאה ניתנה במנותק לגזר דין הצפוי לו להבנתו.

38. כך או כך, לא התרשמתי מכנות כוונתו של הנאשם ורצונו להוכיח את חפותו - שהרי ממילא לא נטענה טענה שהנאשם הוא "חף מפשע", אלא נטענו טענות בדבר **כדאיות הסדר הטיעון ותיקון כתב האישום**, וגם זאת אך בנוגע לשלושה אישומים ספציפיים שלדעת בא כוחו הנוכחי של הנאשם לא היה נכון לכלול בכתב האישום מלכתחילה.

39. ובנוגע לטענת הסניגור כי הנאשם לא הבין את כתב האישום בגלל מגבלותיו הנפשיות והקוגניטיביות, ולכן הוכח כי נפל **פגם ברצונו החופשי**, הדבר לא נתמך בראיות, וגם לא בהתרשמותי מהנאשם. חוות דעת ועדת אבחון וחוות הדעת הפסיכיאטרית, קבעו במפורש כי הנאשם כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו, **מאחר שהוא מבין את המיוחס לו ומבחין בין מותר לאסור**. אוסיף את קולי להתרשמות זו מהנאשם ממהלך הדין מיום 15.1.2023. ניכר היה כי הנאשם **מבין היטב את מצבו המשפטי**, אך הוא אינו מדייק בדבריו על אודות אופן ניהול ההליך, וזאת באופן מניפולטיבי.

40. בהתייחס לטענות **לכשל בייצוג**, השמיע ב"כ הנאשם טענות קשות כלפי עו"ד קורן, בהתייחס להסדר הטיעון שהוסכם, לשיחות עם הנאשם, ההסברים שניתנו לו על הסדר הטיעון וההטעה שלכאורה הוטעה לפיה הוא ישוחרר ממעצרו ובכך יסתיים ריצוי עונשו. כידוע, הנוהג מחייב את תשובת ב"כ הנאשם הקודם לכל טענות הרשלנות המיוחסות לו, ומשלא עשה כן ב"כ הנאשם נקבע כי **"אין לשעות לטענתו"** (ע"פ 4303/22 אבו גאנם נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (6.12.2022)). אך גם אם אתעלם מכלל זה, הרי שגם מתגובת עו"ד קורן שהוגשה מיוזמתה לבית המשפט, לא מצאתי כל בסיס לטענה כי הנאשם "הוטעה" בנוגע להסדר הטיעון, או כי "לא הבין" את תוכנו, ואני דוחה אותן מכל וכול.

41. באמרת אגב יצוין, כי ימים קודם להחלפת הייצוג פנתה כאמור עו"ד קורן בבקשה למתן צו לקבלת מסמכים פסיכיאטריים וציינה את העובדה כי בני משפחתו של הנאשם לא הצליחו להשיג את המסמכים - ללמדך כי הסניגורית **לא שקטה על שמריה ועבדה בשיתוף פעולה עם בני משפחת הנאשם**.

סיכום

42. לאחר שבחנתי את טענות ההגנה לבקשת הנאשם לחזרה מאישום, לא מצאתי כי מדובר בבקשה כנה, ומשלא הוכחו העילות העומדות בבסיסה אני דוחה את הבקשה.

ניתנה היום, ל' שבט תשפ"ג, 21 פברואר 2023, בנוכחות ב"כ המאשימה, עו"ד טל נעים, הנאשם שהובא ע"י שב"ס, ובא כוחו עו"ד תאמר עוביד.